Udtalelse vedtaget på delegeretmødet 2026

Børn og unge har ret til beskyttelse mod negativ social kontrol

Alle børn og unge skal kunne træffe valg om deres eget liv og have mulighed for at deltage i de fællesskaber, de ønsker, uanset køn, alder, religion og etnicitet. Derfor skal vi også beskytte børn og unge mod negativ social kontrol, fordi det begrænser deres frihed og selvbestemmelse.
Negativ social kontrol findes i forskellige miljøer og har forskellige årsager, også religiøse og kulturelle. Det kommer f.eks. til udtryk, når en ung ikke får lov til at deltage i fritidsaktiviteter, tage med på en studietur, vælge sin uddannelse eller selv bestemme, hvem vedkommende vil være sammen med.

Vi skal kunne tale åbent og nuanceret om problemet, også når det er svært eller vækker stærke følelser. Det betyder også, at vi skal kunne tale om de konkrete sammenhænge, hvor negativ social kontrol finder sted. Kun sådan kan vi bekæmpe det uden samtidig at mistænkeliggøre hele grupper.
Det er afgørende, at børn og unge, som oplever negativ social kontrol, møder voksne, der opdager det og kan hjælpe dem. Det kræver, at alle relevante fagpersoner har den nødvendige viden og ved, hvordan de skal reagere, når der opstår bekymring.

Samtidig spiller foreningslivet, fritidslivet og andre ungefællesskaber en vigtig rolle som steder, hvor børn og unge kan finde fællesskab, udvikle sin egen stemme og opleve frihed til at være sig selv. Det skal vi understøtte, samtidig med at ansvaret for at identificere og handle på negativ social kontrol placeres hos de relevante fagpersoner og myndigheder.

Vi skal kunne tage de svære samtaler om negativ social kontrol uden berøringsangst. Det gælder også, når kontrollen forekommer i religiøse eller kulturelle miljøer. Fokus skal være på den enkelte unges frihed, rettigheder og mulighed for at bestemme over sit eget liv.

Derfor mener DUF, at:

- Børn og unge skal høres og inddrages i indsatser og beslutninger om negativ social kontrol, der vedrører deres liv.

- Vi skal kunne tale åbent, konkret og nuanceret om negativ social kontrol, også når den forekommer i religiøse eller kulturelle miljøer, uden at generalisere hele grupper.

- Børn og unge skal kende deres rettigheder og vide, hvor de kan få hjælp, hvis de oplever negativ social kontrol.

- Foreningslivet, fritidslivet og andre ungefællesskaber skal styrkes som trygge steder, hvor børn og unge kan være sig selv.

- Indsatser mod negativ social kontrol skal tage udgangspunkt i den enkelte unges rettigheder, frihed og selvbestemmelse.

- Det skal undersøges, hvordan negativ social kontrol kan mødes med reelle konsekvenser, og vi skal stå tydeligt sammen med de børn og unge, hvis frihed bliver begrænset.

- Kommunerne og andre relevante aktører skal have de nødvendige ressourcer og kompetencer til at identificere og handle på tegn på negativ social kontrol ligesom at fagpersoner, der møder børn og unge i hverdagen, skal have adgang til relevant viden og opkvalificering, så de kan opdage og handle på negativ social kontrol.